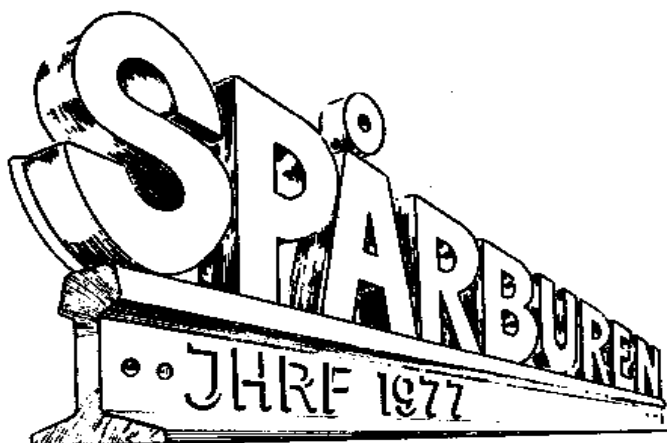

Föga periodiskt organ
för

**JÄRNVÄGS-
HISTORISKA
RIKSFÖRBUNDET**
Box 1134
171 22 SOLNA

Hemsida: www.jhrf.se
Mejl: kontakt@jhrf.se

Medlem av
* ArbetSam
* FEDECRAIL

ISSN 0280-9796

Bidrag sändes till

Spåraturen
c/o JHRF, Box 1134
171 22 SOLNA
anders.svensson@jhrf.se

Redaktör:

Anders Svensson

1/11

2011-03-01

INLEDNING

Dags för nystart – efter (nästan) 17 år! Under en tid har styrelsen diskuterat om det inte vore dags för något slags informationsblad med kortfattade nyheter om och kring förbundet. Vid senaste styrelsemötet i Falköping 2011-02-20 fick ”övertecknad” uppgift att försöka sammanställa ett sådant blad. Då kommer frågan om vad det ska heta och härom natten slogs red av det självklara – JHRF har ju redan ett ”tidningsnamn” etablerat, om än inte använt på länge – *Spåraturen*! Så varför inte använda detta och sagt och gjort – så blev det! Detta är som sagt var ett organ för korta nyhetsnotiser – utförliga reportage om en del av detta kan man senare läsa i *Föreningen på Spåret*!

VÅR- OCH ÅRSMÖTET 2011

har det gått ut kallelse till för snart två veckor sedan. Det har börjat komma anmälningar, men får gärna komma flera – deadline är 2011-03-04! Skicka anmälningar med uppgift om medlem, personer som deltagar, deltagande i middagen lördag kväll, förmiddagens resp eftermiddagens möten samt lunch söndag till anders.svensson@jhrf.se. Betala samtidigt deltagaravgiften 50,-/person till JHRF plusgiro 430 99 88-6!

Bokningen av hotellrum via JHRF har nu stängt och intresserade av övernattnig vänder sig direkt till *Hotell Adlon*, tfn 08-402 65 00. Ett prisvärt alternativ är *STF Vandrarhem* vid Fridhemsplan, Sankt Eriksgatan 20, tfn 08-653 88 00.

JHRF HAR BYTT POSTADRESS!

Sedan förra årsskiftet är JHRFs postadress:
Järnvägshistoriska Riksförbundet
Box 1134
171 22 SOLNA

Nu har eftersändningen upphört så om ni fortfarande skickar tidningar eller annan information till förbundets gamla boxadress kommer det att komma i retur – vänligen ändra i edra adressregister!

ERTMS-MÖTE I GÖTEBORG

2011-02-16 träffades två representanter för JHRF, två för Trafikverket och en dokumentatör för att diskutera införandet av ERTMS i Sverige och dess påverkan på museitrafik och Trafikverkets egna fordon. ERTMS är nu installerat på Botniabanan och blir på Ådals- och Haparandabanorna. Dessutom tillkommer vissa övriga installationer. I det första steget (2010—2015) berörs en del JHRF-föreningar, i det andra (från 2016) berörs betydligt fler, eftersom bl a Södra Stambanan då omfattas – även att korsa denna kommer att bli komplicerat utan utrustning.

Trafikverket har identifierat problem även med de egna spårgående underallsfordonen – fortsättningsvis kallade *gula maskiner* – och att det blir avsevärda problem vare sig de ska utrustas med ERTMS-utrustning eller framföras på ERTMS-banor utan sådan utrustning – men även ERTMS-banor behöver banunderhåll! JHRF har identifierat att ett 30-tal museifordon skulle behöva utrustas med ERTMS. Mötet kom fram till att lösningarna för gula fordon troligen har en hel del gemensamt med ekonomilösningar för museifordonen, varför man såg en mening i samverkan mellan JHRF och Trafikverket i denna fråga. Man beslutades mötas inom ca en månad och ska till dess kolla uppgiften om berörda museifordon m m. JHRF ska även aktualisera frågan på FEDECRAILs kongress i Dresden i april. Mer om detta på medlemsmötet!

TRAFIKVERKETS KVALITETS- AVGIFTER

2011-02-23 kallade Trafikverket till ett informationsmöte om *kvalitetsavgifter* i järnvägstrafiken. På detta möte deltog red som representant för (bl a) JHRF. Bakgrunden är ett EG-direktiv (2001/14/EG) där man i artikel 14 ställer krav på inslag av verksamhetsstyrning med kvalitetskrav som ska innehålla sanktioner om dessa inte följs. EU har nu stött på Sverige om att detta inte införts och regeringen och riksdagen har därför beslutat (Prop 2010/11:25) införa detta från 2011. Trafikverket har tolkat reglerna så att ett system med kvalitetsavgifter införs fr o m JNB (Järnvägsnätsbeskrivningen) 2012. För att kunna göra detta med denna korta framförhållning har man föreslagit att bygga systemet på det redan befintliga systemet för rapportering av trafikstörningar – det nya är att en ”prismodul” lagts till detta system. Grundprincipen för denna prismodul är att de som orsakar störningar betalar till Trafikverket och att de som drabbas (av följdförseningar m m) får betalt av Trafikverket. Inledningsvis införs ”försiktiga” avgifter som inte ska kompensera för skador, men väl ge incitament till förbättringar.

Man betalar per förseningsminut enligt följande taxa, baserad på den förseningskodning som redan görs:

Infrastrukturfel	10,- (Trafikverket)
Driftledningsfel	10,- (Trafikverket)
Följdotsaker	6,- (till Järnvägsföretag)
Järnvägsföretagsfel	14,- (Järnvägsföretag)
Olyckor/tillbud	0,-
Ej rapporterad orsak	10,- (Trafikverket)

Vid större avvikelser, t ex olyckor och väderberoende problem (t ex snökaos), kan Trafikverket besluta att stänga av prismodulen. Vid den efterföljande diskussionen framförde representanter för stora operatörer kritik mot att de stora störningarna inte skulle omfattas – de tyckte att det var dessa man skulle fokusera på, bl a eftersom mängden små händelser – ca 500 000 st per år(?) – gör dessa helt omöjliga att följa upp samtidigt som det är de stora händelserna som det är viktigt att försöka göra något åt så att de inte upprepas. Trafikverket försvarade sig med att den korta tiden för införande innebar att man måste bygga på ett befintligt system.

Trafikverkets ambition är at besluta om detta system i maj – inför detta ska man bl a samråda med branschorganisationerna. Red passade här på att efter mötet till Trafikverkets föredragande framföra synpunkten att även de ideella trafikoperatörernas branschorganisation, d v s JHRF, borde kallas när Trafikverket önskar samtala med branschorganisationer. Han tog emot synpunkten och antecknade – detta följdes upp samma kväll med ett mejl med mer konkreta kontaktuppgifter till JHRF men även med information om existensen av MRO om man önskar kontakt med branschorganisationer för (ideella) infrastrukturförvaltare.

TÅGSLÄPP 2011

Läget är det att 27 st föreningar (m fl) har svarat positivt på den intresseanmälan som sändes ut under melandagarna och dessa har nu fått inbjudan till och faktura på sitt *Tågsläpps*deltagande. Ytterligare intresserade av denna gemensamma, men lokala, aktivitet får gärna ansluta sig, men den gemensamma annonsen i Tågssommar är redan gjord och ute på spridning, så där kan ni inte komma med. Däremot går det bra att bli med på hemsidan med information om sitt Tågsläppsarrangemang. Vi tar även då ut en **avgift om 250,-** (inkl moms). Ekonomi och administration hanteras av JärnvägsInfo-Förlaget, varför avgiften betalas till dess **plusgiro 29 31 32-7** eller **bankgiro 462-8152**, senast 2011-03-31. JärnvägsInfo-Förlaget sänder ut fakturor även till dem som nu anmäler intresse att delta i Tågsläpp, men det är sistadatomet enligt ovan som gäller!

Vi behöver också underlag – text och bild – till vår gemensamma Tågsläppshemsida, <http://www.jvmv.se/tagslapp/> Sänd underlaget till mejladress anders.svensson@jhrf.se senast 2011-03-31.

TÅGSOMMAR 2011

är redan klar – 40 000 ex anlände vår distributionsfirma *Turistbyråshopen* 2011-02-17, dessutom utan sedvanligt krångel! Den kommer att finnas till avhämtning på MROs och JHRFs resp vårmöten i Alkärrshallen på Djurgården i Stockholm 2011-03-12—13, både ”fritt” och i de traditionella 50-ex-buntarna till resp anläggning som är med i Tågssommar. Medtag något att bära i och starka armar!

ARBETSLIVSMUSEISTÖDET

Riksantikvarieämbetet har fördelat årets bidrag till arbetslivsmuseer. Från att tidigare ha varit 4 miljoner kronor per år har summan för 2010 ökat till 6 miljoner kronor. Av de drygt 350 ansökningar som inkommit får 110 stycken dela på de sex miljonerna.

Det ideella arbete som läggs ned i arbetslivsmuseerna är omfattande. Museerna drivs vanligen på ideell basis av föreningar och stiftelser och de är beroende av stöd för att kunna göra investeringar och utveckla verksamheten.

– Det är viktigt att vi uppmuntrar och ger uppskattning till alla de människor som lägger ner ett sådant gediget arbete vid arbetslivsmuseerna, säger Inger Selinge, antikvarie vid Riksantikvarieämbetet.

Riksantikvarieämbetet fördelar bidraget inom följande insatsområden: bevarande, vård och komplettering av kulturarv, publik verksamhet såsom utställningar, trycksaker och pedagogisk verksamhet, kunskapsuppbyggnad såsom dokumentation, katalogisering och arkivvård, säkerhetsbefrämjande åtgärder för både besö-

ARBETSLIVSMUSEISTÖDET forts

kare och aktiva vid museerna samt nätverk och erfarenhetsutbyte.

Det finns omkring 1400 arbetslivsmuseer i Sverige med cirka 15 000 personer som är ideellt engagerade. Antalet besök under 2006 var över 12 miljoner. (RAÄ pressmeddelande 2010-05-06, *ArbetsSam nyhetsbrev 2010-05-07*)

Nedan en översikt över vilka järnvägs- och spårvägsrelaterade verksamheter/ändamål som sökte och fick stöd.

Sökande	Åtgärd	Sökt kr	Beviljat
AGJ	Återställande av Kvarnabo stationshus till 1940-talsutseende	29 000	
BJs	Renovering av väggarna i 20-tals godsvagnarna	100 000	50000
BJs	Revision av elrälsbuss X16 958	50 000	
BJs	Igångsättandet av ångloket BJ Hs 111	100 000	
Bruksmuseet Delary, Göteryd	Restaurera Bruksparken inkl där befintliga järnvägsfordon	20 000	
DBV	Vagnhall Hybo	260 000	
DBV	Spårklippare	67 000	
FSVV	Pressbyrån Virserums station	58 000	50000
FVJ	Utbyggnad av fordonshall	205 000	
GHJ	Projekt blanktråd	100 000	
JHRF	Förstudie: ERTMS i museifordon, särskilt ånglok	60 000	60000
JTJ	JTJ Jubileumsbok till 2011	74 600	
JTJ	Montage av vagnhall inkl spårpassning	39 900	39000
JTJ	Undersökning av möjliga åtgärder DONJ Mallet-lok nr 8	31 000	
JTJ	Anpassning vid stationerna för rörelsehindrade	9 500	9000
JTJ	Digital lagring foton m m	10 000	
JÅÅJ	Banvallsreparation	400 000	
Jämtlands Järnvägsmuseum	Järnvägsmuseum	60 000	
Koppoms Järnvägstation/ Jämtlandsskogs Hembygdsförening	Koppoms Järnvägstations Museum	50 000	
KUJmf	Räler till en museijärnväg i Köping	107 000	
KV	Spårbyte i vagnhall	215 000	
MBV	Vårdhall för lok och vagnar (etapp 4, 5 och 6)	210 000	150000
MfGDJ	Smedjan	119 000	
MUMA	Säkerhet och arbetsmiljö spårvagnsverkstad i Malmköping	190 000	100000
NGJ	Renovering av två småbanelok med T-fordsmotorer	50 000	30000
NGJ	Renovering av två radiostyrda gruvlok	50 000	
NGJ	Renovering och uppställning av gruvcirkus på gruvområdet vid NGJ	65 000	
NJM	Delprojektet Pressning av ångtuber	63 250	60000
NJM	Renovering av buss TSN 24	150 000	
OBJ	Förlängning av motorlokal	134 700	134000
OBJ	Sliperbyte på sankbandelar	25 200	
OBJ	Nytt fundament till vändskivan i Bor	20 400	20000
OJF	Upprustning och reparation av vändskivan vid lokstallet i Orsa	100 000	50000
OKBv	Upprustning av f d OKB-vagnar	81 375	
SkJ	Revision av krökt spårväxel, Brösarp vxl 2	33 000	
SkJ	Återställande av ursprungligt värmesystem, Brösarp Station	42 000	42000
SkJ	Revision/nyttillverkning av blad-fjädrar, ångloket SJ S 1280	17 000	
SKÅJ	Renovering av elektrolok Ra 994	70 000	

SKÅJ	Utbyggnad av uppställningsspår i anslutning till Sala lokstall	100 000	
SKÅJ	Fortsatt upprustning av Sala lokstall	100 000	
SMoK	Förstudie: ERTMS för museifordon i allmänhet och rälsbussar i synnerhet	90 000	
Spårvägsmuseet SRJmf	Renovering av släpvagn nr 573	75 000	
SRJmf	Victoriagolv i återskapad vänt-salsmiljö	57 000	
SRJmf	Gjutmodeller för bromsblock och brännring	56 000	55000
SRJmf	Tillverkning av rosterstavar för ånglokspannor	84 000	84000
SSS	Säker framfart med äldre teknik	143 000	
SSS	Upprättande av webbaserat bildarkiv för svensk lokaltrafik	73 500	50000
TJF	Återuppbyggnad av snöskadad vagnhall i Spångenäs	200 000	100000
TJF	Spåranslutning Rälsbussgaraget "Stora hallen" i Västervik.	75 000	
Västra Eds Hembygdsförening	Järnvägsprojekt 1 och 2	126 250	
ÖSIJ	Virå	100 000	
ÖSIJ	Nättrabyvagnar 1	30 000	
ÖSIJ	Nättrabyvagnar 1	20 000	
ÖSIJ	Nättrabyvagnar 1	50 000	
Summa		4 846 675	1083000

Några av förkortningarna i tabellen kan behöva förklaras: NGJ = Närsen-Grontjärns Järnväg och OJF = Orsa Järnvägsförening.

Alltså, inom järnvägsområdet inkom 54 ansökningar (klart fler än föregående år, som genomgående används i jämförelserna nedan) från 31 sökande (också fler) på tillsammans 4 846 675 SEK (något mer). Totalt inkom 355 ansökningar (klart fler) på tillsammans 40 MSEK (mer). Det största beviljade beloppet är 200 000 SEK, det minsta 4 000,-, medelvärdet drygt 54 500,- – ett något högre genomsnitt samt ett något lägre största och ett något högre minsta belopp. Antalet beviljade ansökningar ökade kraftigt till 110 st – en effekt av det ökade stödbeloppet (till 6 MSEK). Efter att ha tittat på statistik över utfallet av denna omgång kommer red fram till att rent kvantitativt har området *järnväg* (generöst definierat) omfattat runt 15 % av nyckeltalen för antal ansökningar (en liten ökning), 12 % av sökt belopp (en minskning) – men runt 18 % för beviljat belopp (en mindre ökning) och 15,5 % av d:o ansökningar (en mindre minskning). Man noterar att områdets andel av utfallet denna gång är mycket lika räknat i antal men klart överstiger andelen av beloppet. En annan notering är ett relativt högt antal ansökningar per sökande, närmare 1,74 st i genomsnitt (en ökning).

SOVVAGNSUTHYRNING

Halmstad arrangerar Tall Ships Race 2011-08-05—08. Redan nu har det konstaterats att det råder stor brist på sovplatser i staden under arrangemanget. För den som har sovvagnar finns här en möjlighet att få ett tillskott i föreningskassan genom att hyra ut dessa. Den som är intresserad kan kontakta Jonas Svartlok, jonas@svartlok.se, för information.

Observera dock att detta är mer att se som ett tips och ingenting som är sanktionerat hos arrangören idag, men möjligheten finns.

NYTT LOKFÖRARKÖRKORT

Ett gemensamt körkort för lokförare – det är modellen för framtiden. De nya reglerna införs stegvis i både Sverige och övriga EU och de första svenska körkortet kan komma att utfärdas i höst.

Idag är det stora skillnader mellan olika länder när det gäller såväl lagstiftning som behörighetsprövning av lokförare. Det finns också många varianter av förarbevis inom Europa, därför vill EU genom det så kallade *Lokförardirektivet* skapa en enhetlighet inom området. Dessutom främjar det både säkerhet och en mer öppen arbetsmarknad.

Det nya förarbeviset, som visar att man uppfyller vissa minimikrav inom bland annat utbildning och medicinsk lämplighet, kommer att gälla inom hela EU. Arbetsgivarna kompletterar sedan förarbevisen med särskilda intyg för de spår man får köra på och med vilka fordon.

Ger tillstånd

Transportstyrelsen kommer inom ramen för behörighetsprövningen dels att utfärda och föra register över förarbevisen, dels att ge tillstånd till utbildningsanordnare, examinatorer, läkare och psykologer. De nya körkortet kommer, precis som övriga körkort, att tillverkas på Trafikregistret i Örebro.

Den nya lagen gäller alla förare av järnvägsfordon förutom tunnelbana, spårväg, fristående järnvägsnät och mindre banavsnitt. Reglerna införs stegvis från hösten 2011 fram till och med 2018.

Mer ingående information angående detta kommer att presenteras vid medlemsmötet i Stockholm.

MED DETTA UTSKICK

ska även följa:

- Ekonomisk komplettering till verksamhetsberättelsen för 2010 (resultatrapport och balansrapport)
- Budgetförslag för 2011
- FEDECRAIL Update 14

Noterare särskilt i den senare möjligheten att anmäla er anläggning till deltagande i *FEDECRAIL Passport* – se blanketten sist i Update och brevet från David Morrgan sidan innan!